

U sedmom poglavlju, *Obnova stambenih objekata i gospodarstva*, govori se o načinu financiranja obnove i raspodjele sredstava u tu svrhu.

U osmom poglavlju *Posljedice rata na duševno zdravlje djece i aktivnosti na njihovu ublažavanju*, opisuju se akcije koje su se poduzimale kako bi se smanjile i spriječile psihičke posljedice rata. Zabilježeni su i neki programi psihosocijalne podrške i prilagodbe pod vodstvom stručnih osoba.

U zaključnom su dijelu autori kratko rezimirali iskustva kroz koja se u pripremi povratka prolazilo, počinjene greške te teškoće koje su se pojavljivale.

Knjiga je dokumentirana i ilustrirana tablicama, grafikonima i snimkama.

"Povratak dubrovačkih prognanika" zbirka je izvanredno korisnih iskustava stečenih u ostvarivanju složene zadaće povratka prognanika u njihova naselja i domove. Ona će zasigurno biti dobar priručnik u realizaciji drugih velikih projekata povratka prognanika koji stoje pred Hrvatskom. U tome je njena neprijeporna vrijednost.

Sadika Hasanagić

REVUE INTERNATIONALE DE SECURITE SOCIALE

Vol. 47 (1994).

Međunarodna asocijacija za socijalnu sigurnost (AISS) čije je sjedište u Ženevi već 47 godina izdaje međunarodnu tromjesečnu reviju koja se bavi problemima socijalne sigurnosti. Revija izlazi na engleskom, francuskom, njemačkom i španjolskom jeziku. U njoj eminentni stručnjaci analiziraju režime socijalne sigurnosti u raznim zemljama, pišu o tehničkim i administrativnim aspektima socijalnog osiguranja te komentiraju novu legislativu koja se odnosi na socijalnu sigurnost. Nadalje, u Reviji se mogu naći informacije o međunarodnim aktivnostima u području socijalne sigurnosti, a također i izvještaji o radu AISS-a (Association internationale de la sécurité sociale).

Glavni i odgovorni urednik časopisa je Mike Gautrey. Naš časopis ostvaruje razmjenu s ovim uglednim međunarodnim časopisom, a na našim stranicama redovno ćemo obavještavati o glavnim temama koje se u njemu obrađuju.

U broju 2 časopisa iz prošle godine nalazimo više članaka koji se bave mirovinskim osiguranjem. Svraćamo pažnju na članak Patricka Artusa "Financiranje mirovina, štednja i rast". Autor obrađuje različite elemente koji se javljaju u izboru između dva osnovna modela financiranja mirovina: distribucije (s fakultativnom kapitalizacijom) i obavezne kapitalizacije. Izbor između ova dva modela financiranja mirovina, kako tvrdi autor, ovisi o nizu faktora, a prije svega o randmanu, posljedicama na plaće i kamatnim stopama. Autor raspravlja o razlozima koji utječu na kroničnu nestašicu štednje u suvremenim ekonomijama te pokušava objasniti djelovanje ekonomskih i demografskih fluktuacija na sistem mirovinskog osiguranja. Uz članak je zanimljiv aneks pod naslovom "Veća ili manja raspodjela s fakultativnom kapitalizacijom i njene posljedice" u kojem se matematski razlaže utjecaj pojedinih varijabli koje djeluju na sistem mirovinskog osiguranja.

Drugi važan prilog u ovom broju je "Nekoliko međunarodnih usporedbi o socijalnoj sigurnosti i mirovinskim fondovima u perspektivi nacionalne štednje" Théopiste Butarea. Autor se uključuje u veliku debatu koja se vodi o vezi između socijalne sigurnosti, nacionalne štednje i gospodarskog razvoja. Autor daje pregled različitih empirijskih studija, a pri tome razlikuje one koje se odnose na razvijene zemlje te zemlje u razvoju. Raspravu zaključuje zapažanjima o ulozi socijalnog osiguranja u procesu gospodarskog razvoja.

Za nas je zanimljiv članak Xaviera Marena i Gerda Schwartza "Socijalna zaštita i mirovinski sistem u razdoblju tranzicije u Poljskoj". Autori upozoravaju da su veliki socijalni troškovi u Poljskoj u razdoblju 1989 - 1993. uglavnom vezani uz socijalno osiguranje, posebno mirovine, a manje uz programe socijalne potpore, koje su uglavnom

privremenog karaktera. Poduzete reforme imale su kao cilj izbjegavanje financijske katastrofe. Politički ljudi u Poljskoj suočeni su s izazovom kako izbjeći nova opterećenja u socijalnom osiguranju, a socijalne probleme rješavati instrumentima podrške prihodima, socijalnom pomoći i općim transferima, kao što su npr. obiteljski dodaci. Spomenimo još članke o promjenama u režimu socijalnog osiguranja u Švedskoj te o reformama u socijalnoj sigurnosti u Kini.

Dvobroj 3 - 4 časopisa u potpunosti je posvećen socijalnom osiguranju i obitelji. U uvodniku upozorava se na tri glavna obilježja socijalnih promjena u obitelji. Prvo, više nije dominantan model obitelji s ocem hraniteljem, majkom domaćicom i ovisnom djecom. Umjesto toga pojavilo se više obiteljskih oblika, koji su ranije bili marginalni. Misli se na jednoroditeljske obitelji, slobodnu vezu parova sa i bez djece, prekomponirane obitelji razvedenih roditelja i slično. Drugo, udio ženske radne snage osjetno je porastao u ukupnoj radnoj snazi, pa se javlja problem uspostavljanja ravnoteže između profesionalnih i obiteljskih aktivnosti. U nekim se zemljama zapošljavanje žena stoga postavlja veoma elastično, a također je na dnevnom redu preraspodjela obiteljskih uloga. Treće, ekonomska aktivnost žena izraz je njihove volje da se integriraju u tržište rada. Dvostruki je dohodak, radi promjena u načinu potrošnje i nastanka novih potreba, postao norma za blagostanje obitelji s djecom.

Iz svega toga proizlaze značajne posljedice za obiteljske politike i njihova prilagodba novim okolnostima.

Opsežan i zanimljiv je članak Antona Kuijstena, Klause Petera Strohmeira i Hans - Joachim Schulzea "Socijalna politika i oblici obiteljskog života u Europi". Iznose se podaci o obiteljskim oblicima u deset europskih zemalja. Socijalna politika u svakoj od tih zemalja definira različite "ciljeve normaliteta". Posebnu pažnju autori poklanjaju usklađivanju obiteljskog i profesionalnog života. Razlike koje postoje u usklađivanju tih dvaju aspekata života otkrivaju "strukturnu nehajnost" politike i društva u odnosu na obitelj.

Američki autori Sheila B. Kamerman i Alfred J. Kahn u prilogu: "Obiteljska politika i djeca s manje od tri godine: novac, servisi i vrijeme u programima akcije" ukazuju na ključnu dimenziju vremena u obiteljskoj politici. Autori također otkrivaju tendencije u obiteljskim politikama u odnosu na malu djecu do tri godine u šest razvijenih zemalja.

Kirsten Scheive autorica je članka "Tko prima pomoć? Osiguranje obitelji s djecom između socijalnog prava i privatnog prava u Belgiji, Njemačkoj i Velikoj Britaniji". Kroz perspektivnu analizu daju se odgovori na pitanja kao što su: da li je pravo na socijalnu sigurnost temeljeno na individuui ili kolektivnom entitetu kao što je par ili domaćinstvo? U kojoj mjeri to pravo ovisi o matrimonijalnom statusu ili legitimitetu djece? Da li su davanja univerzalna ili su vezana uz zaposlenost?

U ovom opsežnom dvobroju nalazimo i drugih zanimljivih članaka kao što je prilog o davanjima samim roditeljima, "racionalizaciji uloge oca" u V. Britaniji, profesionalnom uključivanju samih majki koje primaju pomoć i potporu u dohotku itd.

Sadržaj ovih, kao i ranijih brojeva, osvjeđava nas da je "Revue internationale de sécurité sociale" časopis visoke vrijednosti koji stručnjacima za pitanja socijalne sigurnosti i socijalne politike pruža mnoge veoma korisne informacije i saznanja. S obzirom na probleme s kojima se susrećemo u Hrvatskoj, ovaj časopis uistinu spada u temeljnu literaturu za kojom moraju posegnuti naši stručnjaci i javni djelatnici koji djeluju u području socijalne politike i socijalne sigurnosti.

Vlado Puljiz

INTERNATIONAL LABOUR REVIEW

Volume 133 (1994).

Časopis *International Labour Review* (Međunarodna revija rada) je časopis sa zaista dugim "stažom" izlaženja. U svojoj povijesti doživio je dosta izmjena, a 1994. godina bila